

وزیر فواید عامه - اجازه بفرمائید البته حق دارد در فراغت از وظایف نمایندگی محکمه خودش را از نمایان و معالجه کتبه این حق طبیعی هر بشری است و هیچکس هم نمیتواند این را از کسی سلب نماید.

پس بنابراین وقتیکه این اصل را قائل شدیم میتوانیم بگوئیم که مریض تلگراف خانه یا مهدیه یا فواید عامه را معالجه کردن هیچ فرقی با مریضی که از کوچه میآید ندارد.

خوب به مجرد اینکه شما برای یک نماینده قائل شدید که بعضی اینکه یک - خصوصی نماینده شد تمام اوقات او صرف خدمات مربوط با این شغل است یعنی در خانه اش هم حق ندارد طبابت کند یا در یک مدرسه که خودش تأسیس کرد است ندریس نماید اگر این مراد است که مقتضی خواهد بود گفته شود در ادوات دولتی هم نباید با اجازه داده شود که طبابت نماید

اما به مجرد اینکه در خارج قائل شدید که نماینده که طبیب است میتواند مریض خارج را معالجه کند

آنوقت بنده هیچ فرقی بین مریض خارج و مریض وزارتخانه نمیبینم مرحله دیگر این است که چه فرق دارد اگر یک وزارتخانه مرضی خودش را بفرستد در یک محکمه و حق المعالج را منفرداً بدهند

یا اینکه بطور تخمین بر آورد بکنند و ماهیانه کنتراست نماید و بعوض حق المعالجه یک حقوقی بآن طبیب بدهد و البته این حقوق نیست

بلکه این حق الزحمه است و بعقیده بنده هیچ اشکالی هم ندارد رئیس - آقای فاطمی پیشنهاد نمودند چند دقیقه تنفس داده شود مخالفی ندارد؟

جمعی از نمایندگان - خیر (در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از یک ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - پیشنهاد شده است جلسه ختم شود

(جمعی از نمایندگان - صحیح است) **حاج میرزا عبدالوهاب** - پیشنهاد بنده مقدم بود

رئیس - آقایانیکه تصویب میکنند جلسه ختم شود قیام فرمائید (اغلب قیام نمودند) **رئیس** - تصویب شد

وزیر مالیه - خواستم از مجلس شورای ملی تمنا کنم که لایحه واگذاری سلطنت آباد را بوالاحضرت اقدس جزء دستور جلسه آتی قرار دهند

جمعی از نمایندگان - صحیح است

رئیس - جزو دستور روز یکشنبه می شود (پیشنهاد جمعی از نمایندگان شرح ذیل خوانده شد) مامضا کنندگان تقاضا میکنیم جلسه خصوصی برای روضه معمولی مجلس تشکیل داد تکلیف را معین فرمائید **رئیس** - جلسه را ختم میکنیم و جلسه خصوصی را تشکیل میدهم (مجلس یک ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی حسین پیرنیا منشی دکتر احتشام طباطبائی منشی - م - شهاب

جلسه ۱۹۸

صورت مشروح مجلس یکشنبه بیست و دوم شهریور ۱۳۰۴ مطابق

صفر سنه ۱۳۴۴

مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر بر ریاست آقای حسینخان پیرنیا تشکیل گردید

(صورت مجلس پنجشنبه نوزدهم شهریور را آقای آقا میرزا شهاب قرائت نمودند)

رئیس - آقای شوشتری (اجازه)

شوشتری - قبل از دستور عرض دارم

رئیس - آقای رضوی (اجازه)

حاج میرزا عبدالوهاب رضوی - قبل از دستور

رئیس - آقای نظامی (اجازه)

میرزا ایدالله خان نظامی - قبل از دستور

رئیس - آقای اخگر (اجازه)

اخگر - قبل از دستور

رئیس - صورت مجلس ایرادی ندارد؟

(گفتند - خیر)

رئیس - آقای شوشتری (اجازه)

شوشتری - بر حسب وظیفه دو موضوع را میخواهم عرض بدارم. یکی موضوع نان طهران است و یکی هم راجع بمدیته منوره

اما قضیه نان طهران بهیچوجه تقصیر و قصوری از طرف دولت نبوده و شاید بعقیده بنده این قصور بر میگردد به بی اطلاعی یک عده ناچارم بمجلس تذکر بدهم و جلب خاطر نمایندگان را بکنم که مردم پایتخت و سایر ولایات که اکثریت آنها تشکیل

از فقراء و ضعفاء و بیچاره ها است حقیقه با این روز بدبختی و فلاکت باید . . . مستوره را هم همراه آورده ام و این مستوره را آقای امیرخان اعلم که در اینجا تشریف دارند میخواهم از ایشان تقاضا کنم که یک عده از متخصصین شیمی بیاورند اینجا تجزیه کنند ببینند این چه چیز است

بگربه دادم نخورده به سگ هم دارم نخورده

بنده افواها می شنوم که درصد من گندم طهران ۲۵ من گرگاس یعنی سرشکافته عمداً می زنند و ۵ سیر هم تلخه برای این که مردم کمتر بخورند

خوب اگر بنا است مردم بمیرند ممکن است دوشیشه استرکین در تمام سقاخانه طهران بریزند که یک دفعه مردم بمیرند والا اینکه زندگی نیست

حالا قصور را بنده عرض میکنم از کجا است

بنده عرض میکنم قصور از همان اشخاصی است که اگر شخص رئیس محترم دولت یا وزیر مالیه یا نمایندگان مجلس شورای ملی بخواهند بمقام آنها اعتراض کنند با تعهدات و تقبالاتیکه ما با آنها کردیم . . .

مثلا در هفتمین راپرت می نویسد که رئیس محترم دولت فلان توصیه را کرده در صورتیکه آن توصیه برفع آنها بوده یا فلان عملی که رئیس دولت میکنند در صورتی که بمصالح آنها است آنها تصور میکنند که اینها برخلاف مقررات با آنها است

مثلا اگر یک کسی شکایت کند از امین مالیه و تحصیلدار مالیه . . . سند دارم توی جیبم

در کج یک کسی یک کاغذ خصوصی می نویسد بطرف تاجرش که جورا از مارسول خان نام مفتش (چند روز است توی بغل بنده است باقوضی که تحصیلدار مالیه امضا کرده است) با فشار می گیرد بنه تومان و نیم و به نظامی ها در حضور ما می فروشند بیهجده تومان

وقتی از ما میخرند ۹ تومان و نیم قبض بما می دهند پول هم بمانمی دهند اما می فروشند به نظامی ها و ۱۸ تومان پول می گیرند

نظامی ها هم ناچارند بخرند صدایشان هم نفی تواند در بیاید ما هم صدایمان نمی تواند در بیاید

در مجلس شورای ملی هم اگر یک وقتی یکی از نمایندگان بخواهد حرفی بزند که با این وضعیت و با این جریان که شما پیش گرفته اید باینکه حکم میکنید کسی از خارج گندم نخرد مبادا احتکار کند این مملکت این پای تخت یک آتیه خطیری دارد

آخر باید پنجمه دیگر ششماه دیگر راهم ملاحظه کرد بنده این را تقدیم حضور ریاست بنای می کنم به بینند سگ میخورد آخر بکی باید گفت مردم رئیس محترم دولت میخواهند بگویند رئیس محترم دولت چه بکنند غیر از مجلس شورای ملی هم پناهگاهی دارند اگر پناهگاهی دارند نشان بدهید

این یک موضوع - موضوع دیگر راجع بمدیته منوره است چندی قبل در جراند مطرح شد بی سیم هاهم خبر دادند بنده بر حسب وظیفه دیانتی و شرعی و هر یک از آقایان نمایندگان که تصدیق کردند آنها هم بر حسب وظیفه دیانتی و شرعی و سیاسی و ملی و مملکتی خودشان اظهار تنفر و احساساتی فرمودند

رئیس محترم دولت هم تشریف آوردند این جا تصریحاً تصدیق فرمودند از طرف نمایندگان دولت ایران - اخیراً بی سیم ها (که سابق میگفتیم لا اعتبار بالقرطاس حالا باید بگوئیم لا اعتبار بالبی سیم) از قول

نمایند این سعود یک چیزهایی نوری این مملکت منتشر کردند اگر حقیقه اصل قضیه واقع نشده است کمیسیون محترم که رئیس محترم دولت آمده است اظهار کرده است و مجلس معین کرده کمیسیون محترم این قضیه را تکذیب بفرمائید و اگر حقیقه واقع شده است و برای نظریات سیاسی و برای آن احساسی که در مسلمانهای دنیا تولید شد که دست هیچ متجاوز و متجاوزین نباید بکند و مدینه دراز شود این انتشارات پیدا میشود این را باید جلو گیری کرد عرض بنده همین است

رئیس - آقای رضوی (اجازه)

حاج میرزا عبدالوهاب رضوی - بنده هم میخواستم راجع بکلیه ادزاق مملکت عرض بکنم حالا آقای شوشتری يك اندازه فرمودند بنده راجع بمهدان عرض می کنم همدانی ها چیزیکه داشتند يك نان خوبی داشتند کم کم اداره ارزاق دارند ناشارا هم از دستشان بگیرد يك اداره در آنجا تأسیس کرده اند و حکم کرده اند که گندم بیاورند خروازی سیزده تومان بدهند

بنده حالا کار بقیه متش ندارم ولی چیزیکه هست در این موقع خرمن باید انبارهای همدان پر شود و برای زمستان که برف و باران و گل است و راهها بسته میشود تهیه

این تهیه هم باید از حدود کردستان و ملایر و سایر ولایات بشود چون امسال در همدان خودش نخمی دو تخم بیشتر نروئیده و باید گندم از آن اطراف بیاید بواسطه همین قیمتی که گذاشته اند هیچکس گندم نمی آورد حتی خودمالکین همدان هم شاید گندمهاشانرا تفریط کنند و همدان

در زمستان آن چهار یک طی سختی بشود و همه ارگرسنگی بپایند .

بنده بنام ملت همدان - (چون آقایان نمایندگان تمام ایران هستند) تقاضا میکنم آقایان يك كاری بکنند که همدانها در زمستان دچار قحط و غلا نشوند و مثل سنه هزار و سیصد و سی و شش مردم فوج فوج نمیرند اگر این رویه که دولت اتخاذ کرده ادامه پیدا کند عقیده بنده این است که در آنجا سی هزار نفر از گرسنگی خواهند مرد .

خوب است تا زود است يك فکری بشود که اهالی آنجا از گرسنگی نمیرند . این يك عرض بنده و اما آن فرمایشی که آقای شوشتری کردند و از کمیسیون سؤال کردند عرض میکنم که کمیسیون هنوز نه تصدیق این مسئله را میتواند جدا بکنند نه تکذیب آنرا چون دولت درصدد تحقیق و تفتیش است .

ولی نتوانسته این مسئله را صدق و کذب را صریحاً بدست بیاورد . دولت مأمورینی معین کرده از مأمورین آنجا که این مسئله را صریحاً بروند و تحقیق کنند و نتیجه اش را بدولت خبر بدهند البته دولت که تحقیق کرد بکمیسیون میگوید کمیسیون هم بعرض مجلس خواهد رساند رئیس - آقای نظامی (اجازه)

آقای میرزا بدالله خان نظامی - از فرمایشات نماینده محترم آقای شوشتری استفاده کردم که در قسمت ارزاق عرض کرده باشم . آقایان میدانند که امروز دولت بانواع واقسام از برای تأمین ارزاق جدیت میکند . . .

آقای شیخ جلال - اینطور نیست نظامی - برای اینکه دولت بانواع واقسام امروزه از تمام نقاط با کمال سرعت جنس وارد کرده و اما در قسمتی که میفرمایند در بعضی نقاط بواسطه هر چه مرجع وضعیت جنس بهم خورده آنرا هم بنده تصدیق میکنم و راجع برسول خان عرض می کنم زمانی که در تهران جو خرواری دوازده تومان بود برسول خان خیر .

بمحمد خان دستور داده شد که جو را خرواری شش تومان خریداری بکنند این بود که از اشخاصیکه جو خریدند آنها پول دانگرفتند و شکایت کردند حکم صادر شد مطابق نرخ تهران بعد از وضع گرایه قیمتش را بدهند خواستم اساساً بعرض آقایان برسانم که اداره ارزاق اساساً بوسیله رسولخان یا محمدخان جو نخریده . باید از دولت چیزی را منتظر شد و خواست که امروز وجود داشته باشد .

اگر در نظر آقایان باشد در بیست و دوم قوس بنده در مجلس پیش بینی کردم که اوضاع ارزاق در آتیه بدخواهد شد . کنبه و رامین که پیش رس ارزاق این شهر

بوده محصول نداشته تصدیر دولت چیست؟ ساوجبلاغ و شهریار هم تخمی دو تخم میشود تصدیر دولت چیست؟

اغلب آقایان که اطلاع دارند میدانند تصدیر از دولت نیست ولی باز هم تصدیق میکنم که يك قسمت از عملیات اداره ارزاق که دولت هم هیچ خبر ندارد خوب نیست . این يك عرض بنده عرض دیگر آنکه در دو جلسه قبل پیشنهاد خشکانیدن سیاه آب های شهریار جزو دستور شد و بنده خوشوقت بودم و اهالی مملکت امیدوار بودند که تب و نوبه تخفیف پیدا خواهد کرد و مردم از این مرض کمتر خواهند مرد متأسفانه آقای داور پیشنهاد فرمودند از دستور خارج شود چنانچه بنده ادای وظیفه می کنم .

البته حق اعتراض بایشان هم ندارم زیرا ایشانهم قانوناً اظهار عقیده کرده ولی برای اینکه انای وظیفه کرده باشند - و اقدامات خود را تعقیب کرده باشم امروز بعرض میرسانم پیشنهاد بنده متجاوز از يك سال در کمیسیون فوائد عامه مطرح بود از کمیسیون فوائد عامه بوزارت فوائد عامه مراجعه شد وزارت فوائد عامه هم موافقت نظر خودش را بکمیسیون فوائد عامه پیشنهاد کرد .

بنده از مخبر کمیسیون فوائد عامه و اگر تشریف ندارند از يك نفر از اعضای کمیسیون سؤال میکنم و اگر آقای آقا سید یعقوب اظهار کنند .

البته بهتر است که به بینم نتیجه عملیات کمیسیون راجع به پیشنهاد بنده چه شده که بنده و مردم این مملکت امیدوار باشیم مرض مالاریا بالاخره از بین میرود .

رئیس - آقای اخگر (اجازه)

شوشتری - بنده توضیحی دارم رئیس - تأمل کنید .

اخگر - بنده چون در نتیجه خوردن این نانهای معمولی مریض شده ام نمیخواستم در تعقیب فرمایشات آقایان اظهاری بکنم ولی در تعقیب اظهارات آقای میرزا بدالله خان مجبور شدم يك عرضی بکنم .

اولاً اظهاراتی که راجع ببنان اداره ارزاق در اینجا میشود هیچک از این اظهارات برخلاف دولت نیست . دولت مستقیماً در اداره که باسم اداره ارزاق موسوم است مداخله ندارد که اگر ما در این جا اظهاری بکنیم راجع بدولت باشد . . .

آقا سید یعقوب - پس خارج از قدرت دولت است .

اخگر - خیر داخل در قدرت دولت است ولی چیزی که هست بدولت تذکر داده میشود که جلوگیری کند . اداره ارزاق از قراریکه بنده شنیده ام پارسال در نتیجه

فروش گندم و جو قریب يك میلیون مازاد داشته و معلوم نیست این را چه کرده اند در راپورت های د کتر میلیسیو وقتی نگاه کنیم می بینیم مقداری هم برای اداره ارزاق قرض برمانجه بل شده و تنزیلش جزو بودجه عمومی پرداخته میشود معذک وقتیکه نگاه میکنیم می بینیم نانی که تهیه می کنند در پای تخت که تمام و کلاه حضور دارند و وزراء هم هستند يك نانی است که اساساً نمیشود گفت . چون گندم نیست اینطور است .

اگر گندم نباشد باید نان کم باشد ولی بنده نمیتوانم تصدیق کنم که چون گندم را سن زده عوض گندم مثلاً نمک بیرون آمده . یا سبک توش هست یا شن هست اگر گندم نباشد یا کم باشد باید نان کم باشد ولی ما می بینیم نان هست ولی نان نیست .

يك چیزهایی داخل نان میکنند که میتوان یقین کرد بواسطه بی مواظبتی متصدیان اداره ارزاق است و اظهاراتی هم که در اینجا می شود برای این است که بدولت تذکر داده شود يك تفتیش کاملتری در آن اداره بکنند و يك ترحمی بحال مردم بکنند والا تمام مردم مریض میشوند و از خوردن این نان می میرند

جمعی از نمایندگان - دستور رئیس - وارد دستور شویم (گفتند: بلی)

شوشتری - بنده دو کلمه توضیح دارم .

رئیس - خبر کمیسیون تجدید نظر در قانون استخدام مطرح است آقای یاسائی

(اجازه)

یاسائی - راجع برابورت کمیسیون تجدید نظر در قانون استخدام کشوری اگر هست بنده مخالفم .

رئیس - بلی مطرح است . آقای تقی زاده .

(اجازه)

تقی زاده - آرزو در اینجا مذاکرانی شد و بعضی آقایان مخالف بودند . ولی دلائلی که برای مخالفت این مطلب ذکر کردند با وجود اینکه اغلب فی حد ذاته منطقی بود معذک بعقیده بنده آن دلائل منظور نظرو واضح قانون اساسی نبوده .

البته اینکه آقایان فرمودند اگر يك فرد و حقوق بگیرد جمعی که در خارج هستند بیکار می مانند این حرف صحیحی است و همچنین خیلی مطالب دیگر که گفته شد ولی اصل منظور نظر قانون گذار در قانون اساسی بعقیده بنده يك مطلب اساسی بوده است که روح قانون همین است و آن اینست که نمایندگان ملت از نفوذ دولت کلاً آزاد و مستقل الفکر باشند و دولت هم از

نفوذ غیر رسمی نمایندگان آزاد باشد یعنی اگر يك کسی در یکی از ادارات دولتی یا دوائر دولتی یا مؤسسات دولتی هر هراتیکه بگوئید هست و بيك نحوی از انحاء از خزانه دولت با و پول میرسد بنده عرض میکنم يك کسی که تباست در وزارت خارجه او بدولت چه تعلق دارد ؟ چه بستگی دارد ؟ غیر از اینکه پول میگیرد ترسش از دولت و اطاعتش از او امر دولت فقط برای مواجش است ترس دیگری ندارد .

پس اگر من در يك اداره مثلاً اوقاف فلانجا باشم يك تعلق غیر رسمی بدولت داشته باشم يك چیزی مرتب و منظم بدن میرسد و همین بستگی را دارم یعنی ملاحظه در بین است که اگر برخلاف میل دولت و مجلس حرفی بزنم آن چیز قطع می شود و در اینصورت نماینده ملت همیشه تحت تأثیر نفوذ دولت و حکومت وقت واقع میشود مطابق میل او باید رفتار کند از طرف دیگر اگر در آن اداره دولتی که هست بخواید ترفیع رتبه پیدا کند بدولت اصرار میکند اگر ندهد آنوقت دولت در تحت تهدید او واقع میشود و دولت برای اینکه در مجلس تحت فشار او واقع نشود مباد و نظریه او را تأمین میکند . و اینکه در قوانین اساسی تمام ممالک عالم منظور کرده اند که نماینده ملت نباید بستگی بدولت داشته باشد و از خزانه دولت غیر از آنچه از خزانه مجلس بطور غیر مستقیم از دولت میگیرد چیزی بگیرد برای اینست که مستقل الفکر باشد آزاد باشد در عقیده خود و حقیقه نمایندده ملت باشد خواستم خاطر آقایان را مستحضر کنم که برای آینه حکومت ملی این مطلب خطرناک است مشروطه ما که روی این قانون اساسی قرار گرفته بود بقدر کافی هويت خودش را کم کرده و ضعیف شده

اما اگر این قدم را هم امروز برداریم حکومت ملی بکلی ضعیف میشود این يك مطلبی است که اساس قانون اساسی را ما تفسیر میکنیم اما تفسیر نباید خارج از روح قانون اساسی باشد .

این تفسیر مخالف روح قانون اساسی است خوبست با اینگونه تفسیرات مختلف روح قانون اساسی را از بین ببریم و اینکه بعضی آقایان تکیه بالفاظ کردند بکمی میگوید حرفه است یکی میگوید چیز فنی است .

حالا حرفه اگر معنای صحیحش را بخواهیم همان بنائی و نجاری و این چیزها است و الامهندس کدر قورخانه کار میکند البته فن خودش را نمیفروشد علم خودش را نمیفروشد بیک چیزی از دولت میگیرد و در مقابلش برای دولت کار میکند مدارس

دولتی هم مخالفی با محیط ادارات دولتی ندارد که بگویند این اداره نیست البته وقتی قانون اساسی در مملکت نوشته میشد مدارس دولتی نبود و وزارت علوم درستی هم نبود دولت هم مثل سایر ممالک هزار مدرسه نداشت اولادش را در يك مدرسه ملی میگذاشت مدارس دولتی هم در حقیقت همان اداره دولتی است اداره همان است که از دولت پول میگيرد و بقیه بنده برای حفظ روح قانون اساسی این مطلب را باید مجلس با کثرت رد کند

رئیس- پیشنهاد شده است که این مطلب از دستور امور خارج شود. آقای بیات (اجازه) مرتضی قلیخان بیات چون يك اختلاف نظری در موضوع هست بقیه بنده این اختلاف چون راجع بتفسیر قانون اساسی هست این اختلاف در خارج رفع شود بهتر از اینست که در مجلس با يك اختلاف نظری تصویب یابد شود برای توافق نظر بنده پیشنهاد کردم از دستور امروز خارج شود و در خارج مجلس مذاکراتی شود بلکه در همانجا يك توافق شود که در مجلس اختلافی در تفسیر قانون اساسی نباشد. رئیس- آقای آقامیرزا شهاب (اجازه)

آقا میرزا شهاب - بنده با این پیش نهاد مخالفم چون دور وزارت وقت مجلس برای این پیشنهاد تصویب شده امروز هم از دستور خارج شود برای اینکه بگفته دیگر جز دستور شود و در روز دیگر وقت مجلس را اشغال کند خوب نیست بقیه بنده حالا که دوروز در این موضوع وقت مجلس تصویب شده و همه آقایان فهمیده اند و دانسته اند خوبست تکلیف این لایحه معین شود و برای جلسات آتی نگذاریم.

رئیس- آقایانیکه پیشنهاد آقای بیات را تصویب میکنند قیام بفرمایند (اغلب نمایندگان قیام نمودند) رئیس- تصویب شد. خبر کمیسیون بودجه راجع بوزنه مشاور الملک مطرح است.

(بمضمون ذیل قرائت شد) ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است از اول فروردین ۱۳۰۳ ماهی یکصد تومان شهری بوزنه مرحوم میرزا محمود خان مشاور الملک از محل بودجه وزارت امور خارجه ...

معین خان یسرتا سن ۲۰ سالگی ۵۰ تومان ربابه خانم عالیامادام که شوهر اختیار نکرده ۲۵ تومان همدم خانم دختر مادام که شوهر اختیار نکرده

بیشتر از پایتخت متحمل میشوند اشخاص متوسط بیشتر پیدا میشوند چرا برای اینکه اینجا مردم را بزندگانی اتکالی عادت داده اند و امیدشان این است که اگر خراب شدند دولت پشان کمک میکند و ایالات از دولت مأیوسند ما این لوايح را ندیده ایم برای يك نفر کرمانی بیاید که فلان کس کرمانی آدم فاضل بود و مرد و بورژوا او باید يك رعایتی بشود بدایع نگار که يك آدم فاضلی بود در خراسان و برای دولت خبزی زحمت کشیده بود بیاییم برای او حقوق معین کنیم.

ولایات چون مأیوسند تکیه بسمعی و عمل خودشان میکنند اگر به بدبختی و فلاکت میگردانند ولی اکثریت آنها اینطور مثل طهران دست بدهن نسبتند طهرانی بزغالو دارد ولی شب گرسنه میجوایند طهرانی زندگانی زندگانی اتکالی است زندگانی استقلال را از دست گرفته اند.

من چون لایحه والا حضرت آمده بود برای طلب والا حضرت نوشتم موافقم برای اینکه بآن اشخاصی که از دولت طلب دارند ملک بدهند که بروند آباد کنند و ما زندگانی استقلال را در این مملکت رايچ کنیم.

باین شخص ماهی صد تومان بدهند میشود سالی هزار و دویست تومان این هزار و دویست تومان عایدات يك ملك ده دوازده هزار تومانی است يك ملك از این املاك خالصه که دست دولت است و هیچ استفاده ازش نمی کنند بدهند بورژوا این شخص بروند زندگانی بکنند زراعت بکنند کسب بکنند زندگانی استقلال بیابند که هم اوقات بشود و هم مملکت راحت بشود و من با این نحو لوايح اصولا مخالفم.

مخبر - اساساً نظر کمیسیون همانطوری که آقای حائری زاده اظهار کردند موافقت دارد باینکه قانون استخدام برای اشخاصی که در ادارات دولتی خدمت کرده اند مطابق آن قانون حقوقی معین شود ولی تصدیق می فرمایند که قانون استخدام کشوری هنوز دو سال بیشتر نیست بوقوع عمل گذاشته شده است البته يك مدتی که این قانون بوقوع اجراء گذاشته شود طبیعتاً بحیران می افتد و اشخاصی که در ادارات خدمت می کنند مطابق همان قانون نسبت با آنها معمول و بودند که سابق خدمت کرده اند و در آن مواقعی که آنها خدمت میکردند این قانون نبود حالا این قانون شامل حال آن اشخاص نمیشود.

بعضی ها که دولت از خدمات آنها نهایت رضایت را دارد و ورنه آنها بحال

پرشانی و استیصال هستند باور استنباط يك چیزی درباره آنها پیشنهاد می کنید که اشخاصیکه بملکت خدمت کرده اند ورنه آنها از حال استیصال بیرون بیابند راحت شوند.

این قسمت هم جزو همان ردیفی است که عرض کردم این شخص خدمت کرده و ورنه او در حال استیصال هستند و همانطور که آقای حائری زاده فرموده اند برای یسر او تاسن بیست سال نوشته شده که این حقوق داده شود و برای این نبوده که این سرمایه بشود برای زندگانی او برای این بوده که تاسن بیست سال که نوی تواند کار بکند و باید تبدیل بکند تا آن سن این حقوق باو داده شود و بعد از آنکه بسن بیست رسید و خودش توانست زندگانی خودش را اداره کند آنوقت دولت باو چیزی نخواهد داد همین طور نسبت بعیال و دختر او که آنها هم باز دارای شرطی است یعنی وقتی شوهر کنند از این حقوق محروم خواهند بود فقط این برای اینست که چون پدرشان خدمتای بدولت کرده بود برای اینکه بآن اشخاصی که از دولت طلب دارند ملک بدهند که بروند آباد کنند و ما زندگانی استقلال را در این مملکت رايچ کنیم.

باین شخص ماهی صد تومان بدهند میشود سالی هزار و دویست تومان این هزار و دویست تومان عایدات يك ملك ده دوازده هزار تومانی است يك ملك از این املاك خالصه که دست دولت است و هیچ استفاده ازش نمی کنند بدهند بورژوا این شخص بروند زندگانی بکنند زراعت بکنند کسب بکنند زندگانی استقلال بیابند که هم اوقات بشود و هم مملکت راحت بشود و من با این نحو لوايح اصولا مخالفم.

(اخذ و استخراج آراء بعمل آمدند نتیجه بطریق ذیل حاصل شد) ورقه سفید علامت قبول ۶۲ اسامی موافقین - آقایان : آقا میرزا شهاب طاهری . آقا سید احمد احتشام آقا میرزا رضاخان افشار . آقا میرزا حسن خان علائی . سلطان ابراهیم افخمی . آقا سید کاظم یزدی . آقا شیخ جلال الدین آقامیرزا یدالله خان . سالار اشرف . معده ولی میرزا . آقا میرزا رضا خان حکمت . آقا میرزا عبدالحسین صدر . آقا میرزا مهدیخان زاهدی . آقا سید محمد تدین مشیرمعلم . خواجوی . هصاءالله خان روحی مرتضی قلیخان بیات . آقا سید ابوالفتح آقامیرزا حسن خان پیرنیا . آقای مستوفی المملک . اشکر . آقامیرزا حبیب الله خان گمالوند . آقا رضا مهدوی . دکتر حسین خان بهرامی . فتح الله میرزا هرمزی . کی استوان . آقا میرزا احمد خان ابکی آقا میرزا سید احمد خان اعتبار . آقا میرزا احمد خان شریعت زاده . اسمعیل خان اصطلو . مفتی . دیوان بیگی . حبیب الله خان شاداو . حاج آقا رضا رفیع . آقا میرزا محمدخان معظی . آقامیرزا محمود

رئیس - کافی است. جمعی از نمایندگان - بلی رئیس - رای گرفته میشود آقایانی ماده واحده را تصویب میکنند ورقه سفید والا ورقه کبود خواهند داد

رئیس - کافی است. جمعی از نمایندگان - بلی رئیس - رای گرفته میشود آقایانی ماده واحده را تصویب میکنند ورقه سفید والا ورقه کبود خواهند داد

رئیس - کافی است. جمعی از نمایندگان - بلی رئیس - رای گرفته میشود آقایانی ماده واحده را تصویب میکنند ورقه سفید والا ورقه کبود خواهند داد

خان وحید . آقای ارباب کیخسرو . آقا سید عبدالملی میرزائی . یاسائی . صدرائی محمد ولی خان اسدی . آقامیرزا محمد خان مصدق . حاج شیخ عبدالرحمن . دکتر امیرخان اعلم . حاج میرزا علی رضا یزدی . تقی زاده . حاج سید عبدالملی دیبا . آقا سید حسن خان زعیب . آقا میرزا علی رضا ضیاء . آقا میرزا فتح الله خان اکبر . شیخ الاسلام ملایری . آقا سید ابراهیم ضیاء . حاج حسن آقا ملک . ابوالحسن پیرنیا . آقا میرزا علی خان خطیبی . نجات . هائم . عباس میرزا فرروز سردار نصرت . آقا میرزا محمد تقی ذوالقدر .

کبود - آقا شیخ فرج الله آقا سید علاءالدین بهبهانی . العوتی رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع بمطالبات والا حضرت ولایت عهد مطرح است - مذاکرات راجع بکتابت افشار - قرائت شد (شرح ذیل قرائت شد) ماده اول - مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد عمارت و باغات و قنوات سلطنت آباد و اقدسیه و منضات آنرا بملکیت شخصی والا حضرت ولیعهد و اگذاروانتقال دهد .

رئیس - آقای شوشتری (اجازه) اول اجازه خواستم رئیس - بلی بفرمایند حکمت - مخالفت بنده نسبت بطرز راپرت کمیسیون بودجه است والا دراصل موضوع بنده مخالفتی ندارم علت هم واضح است زیرا مطالبات والا حضرت صورت قانونی دارد و مبتنی بر رای و تصویب مجلس چهارم است اما در همین حال باید رعایت قوانین موضوعه را هم کرد . کمیسیون بودجه که بنده هم یکی از اعضاء آن هستم رعایت این قانون را نکرده مطابق ماده ۲۳ قانون مجاسبات عمومی کلیه معاملات دولتی از خرید و فروش و اجاره و استجاره و مقاطعه باید بمزایده یا مناقصه صورت بگیرد والا حضرت يك مطالباتی دارن البته باید با ایشان هم پرداخته شود .

اما لازم نیست که ما اینجا کل از قفا کنیم و بیك طوری لایحه را تنظیم کنیم که جای هزاران اشکال قانونی باقی بگذاریم . چون میگویند مالیه امروز بولی ندارد که با ایشان بدهد بهتر این است که مجلس رای بدهد مطابق قانون این محله بیکه در راپرت کمیسیون بودجه ذکر شد .

اقدسیه و سلطنت آباد و باغات آن به مزایده گذارده شود و وجهی که از این مزایده بدست می آید بوالا حضرت بپردازند اگر کسی بپیدا شد که بیش از این مبلغی

که در نظر گرفته شده است بخرد آنوقت بخود والا حضرت بدهند بکفتر از نمایندگان - ضرر دولت است . حکمت - ضرر دولت باشد بنده موافقم که مزایده بعمل بیاید و بوالا حضرت رعایت دولت منظور نیست اگر ضرر دولت هم باشد اگر باین که اگر ضرر دولت هم باشد اگر باین که اگر ضرر دولت هم باشد

اولا این طرز خوب نیست لایحه آن واضح قانون يك نظری داشته که بمنویسند اموال دولتی بمزایده باید صورت بگیرد یا مناقصه . اگر این اصل را ما از بین ببریم بقیه من ممکن است بعدها يك مضراتی تولید بشود . وبخشهای بیموردی بشود (مطالبات بیمورد صورت بخشش است) اگر قصد این باشد که این محلها را بآنها بدهند چونکه بنده مطمئنم که امروز در ملکیت کسی نیست که هفتاد هزار تومان بدهد و این باغات را بخرد و این باغات خرابهای زیادی دارد

چنانکه بنده چند روز قبل که اتفاقاً از آنجا عبور می کردم ملاحظه کردم که اینها بنده همین طور متقدم که از طرف مجلس بوزارت مالیه اجازه داده شود که این محل پیشکار والا حضرت هم تقاضا نامه بدهند هر مبلغی که شد یا پولش را بوالا حضرت بدهند یا اگر مشتری پیدا شد محلهاش را بدهند

گمان میکنم که محتاج بمزایده و مناقصه نباشد چنانکه سابقه هم در مجلس دارد که سه فقره املاکی را که با اشخاص داده اند دولت پیشنهادی تقدیم مجلس کرده و مجلس آن محلها را بآن اشخاص واگذار نموده است

بعقیده بنده این اشکال آقای حکمت در این جا وارد نیست و چون بمجلس پیشنهاد شده رای مجلس قاطع است در صورتی است که صلاح بدانند این کار را میکنند صلاح ندانند نمیکنند اختیار در این موضوع با مجلس و اکثریت مجلس است

پس در این صورت این اشکال گمان میکنم بهیچوجه وارد نباشد و راپرتی هم که تهیه شده است این نظر درش ملحوظ شده است حالا صلاح میدانید عمل کنید صلاح نمی دانید رای ندهید رئیس - آقای شوشتری (اجازه) شوشتری - آقایان تصدیق میکنید که دانستن این اطلاعات هسته دانستن علم است بطوری که میشنوم و در لایحه دولت نوشته شده است .

عمارت و باغات سلطنت آباد و اقدسیه رسته قنوات دارد الان که آب این قنوات کم است هفت سنک و نیم آب دارد اهل اطلاع می دانند قنوات اطراف تهران هر سنگی کمتر از بیست هزار تومان قیمت ندارد .

این جا هفت سنک و نیم آب است و سنگی بیست هزار تومان قیمت دارد و بطوریکه مقومین قیمت کرده اند سیصد و چهل هشت هزار تومان این جا قیمت دارند بنده مخالف نیستم که طلب قانونی والا حضرت داده شود .

اما در عین حال عقیده دارم که بایستی بقدر طلبشان با ایشان پرداخت نه اینکه سیصد و چهل و هشت هزار تومان بدهند . یا بطوری که بعضی از آقایان میفرمایند چه ضرر دارد در این جا را بمزایده بگذارند ولی وقتی که يك عملی بمجلس مراجعه شد البته رای مجلس در آنجا قاطع است

آن ماده که در این جا نوشته برای این است که يك خرید یا فروش که دولت میخواهد بکند بمجلس مراجعه میکنند بدون مزایده یا مناقصه این کار را نکنند بلكه اعلام مزایده یا مناقصه بدهد که از روی صرفه دولت این کار انجام بگیرد

باز یاد نا کتر بفروشد و اشخاصی که زیادت میخرند آن ورقه تقاضا نامه شان را بدولت بدهند و دولت این صرفه جوئی را ملاحظه بکنند ولی چیزی که مراجعه بمجلس میشود و لایحه اثر را دولت بمجلس تقدیم میکنند

امروز برای دولت جز مغارج فایده دیگری ندارد . خرابی زیاد بان وارد آمده است اگر آقا میفرمایند سیصد و چند هزار تومان قیمت دارند بنده عرض میکنم مطابق راپرتی که معین داده است صد هزار تومان خرج دارد برای اینکه این يك باغ و عمارت صورتی پیدا کند .

بعلاوه بنده اینجا مکرر از همه آقایان شنیده ام که بوزارت مالیه مکرر اعتراض میکنند که چرا این املاك دولتی را که جز خرج برای دولت فایده ندارد بفروش نمیرسانند .

حالا عرض میکنم که والا حضرت يك منزلی لازم دارد دولت هم يك باغ سلطنت آبادی دارد که عایدی ندارد و خرج دارد حالا اگر دولت با این خیال افتاده باشد و تصدیق کرده باشد که اینجا بوالا حضرت واگذار کند چه عیبی دارد منتها اینکه این جا در ضمن دولت يك استفاده هم کرده است .

برای اینکه خود والا حضرت هم خواسته اند يك ساعده ای بکنند و گفته اند حالا که دولت این عمارات بمن میدهد من هم از طلب خودم میگذرم متجاوز از هشتاد هزار تومان طلب دارم يك مبلغ جزیش برای این که بصرف همین جا برسد نقد از طرف دولت داده شود و بقیش را صرف نظر می کنم .

آقایان در نظر بگیرند که ما میخواهیم این جا معامله بکنیم بلكه ملک را بفرشیم و بعلاوه مسئله ملك و املاك و باغ و خانه و فروش و تقویم و اینها یا اینکه بچه طور تقدیم می شود بچه طور معامله می شود گمان می کنم بر هیچ يك از آقایان پوشیده نباشد که واقع می شود راجع بقسمت تقویم چه حالی دارد .

اگر این ملاحظه را هم در نظر بگیرند باز هم تصدیق میفرمایند که اگر بنام فروش هم بود باز دولت ضرر می کرد . بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است . بعضی دیگر از نمایندگان - کافی نیست .

رئیس - رای میگیریم . آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام بفرمایند (اغلب قیام نمودند) رئیس - تصویب شد . ماده اول (شرح ذیل قرائت شد) ماده اول - مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد عمارت و باغات و قنوات سلطنت آباد و اقدسیه و منضات آن را بملکیت شخصی والا حضرت ولیعهد واگذار و انتقال دهد

رئیس - اکثریت است . رای گرفته می شود برای شور در مواد آقایانیکه شور مواد را تصویب میکنند قیام بفرمایند (اغلب برخاستند) رئیس - تصویب شد . ماده اول (شرح ذیل قرائت شد) ماده اول - مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد عمارت و باغات و قنوات سلطنت آباد و اقدسیه و منضات آن را بملکیت شخصی والا حضرت ولیعهد واگذار و انتقال دهد

رئیس- آقای آقا میرزا شهاب (اجازه)

آقا میرزا شهاب الدین - بنده با وضیعت فعلی مملکت و تصدیق که آقای وزیر مالیه اینجا فرمودند کاملاً خالصه دولتی غیر از ضرر چیزی ندارد . اساساً عقیده ام این است که باید تمام این املاک خالصه را واگذار باشی خاصاً کرد که متصرف هستند که بتوانند آباد کنند و بتوانند از آنها حاصل بردارند و یک خرج گرانی را که میگویند از گردن دولت برداشته شود بلکه استفاده هائی که میگویند بتوانند از این خالصجات دولتی بکنند این عقیده بنده است

و نسبت بطلب والا حضرت اگر چه بنده هنوز صورت آن را ندیده ام و عقیده دارم اگر یک طلب ثابت و معینی بود لزوماً است مراجعه بمجلس بشود که مجلس تصویب کند که بیست هزار تومان هم بدهند

حالا انشاءالله طلبکار باشند و البته طلب اشخاص را باید بدهند ولی من هنوز آن صورت را ندیده ام انشاءالله طلبکار هستند بنده نمی دانم علت تبیض چیست

یک سال ونیم است عده در مجلس متحصنین که شاید بیش از پنجاه مکانه بین مجلس و دولت و وزارتخانه ها شده است برای این که بطلب این هایت ترتیبی بدهند همه را اهاه می کنند باین که یک پیشنهادی برای فروش خالصجات دولتی بمجلس شده است

پس از آنکه مجلس آنرا تصویب کرد طلب آنها هم پرداخته می شود بنده میبینم که در مجلس یا یک دوازدهم یا دوازدهم تصویب می کنیم که بوزارتخانه بدهند بعضی وزارتخانه ها ها هنوز دو ماهه است ماه پنجاه حقوقشان مانده است مخصوصاً آتیهائی که بیشتر طرف احتیاج مردم هستند مثل وزارت معارف یا فلان نماینده دولت در خارجه که باید حفظ آبروی دولت را بکنند مدتها حقوق جزئی او مانده است که نپرداخته اند

آنوقت یک مرتبه لایحه پیشنهاد میشود که بوالا حضرت بیست هزار تومان نقد بدهند -

خوب اگر ایشان طلب دارند دیگر تصویب مجلس نمی خواهد همانطور که دولت نسبت بسایرین رفتار میکند نسبت بایشان هم رفتار کند

البته باید طلب ایشان را هم داد این طرز تنظیم لایحه را بنده نمیفهمم یکی هم راجع به صل مطلب است ملا کراتی این جا شده فرمودند که دولت اگر مزایده بگذارد ضرر میکند مگر ما گفتیم که ضرر نکند یا نیابتی ضرر نکند صحبت در اینست که هر گاه بخواهند

ملک دولتی را بفروشند یا انتقال دهند بکسی بطریق مزایده باید باشد بملاره بنده عرض میکنم ضرر هم دولت نمی کند و اشخاصی هم هستند که حاضر هستند تمام طلب والا حضرت را نقد بدهند و این را بمزایده با ضمانت بانک بر میدارند و قبضه را هم بدولت میدهند پس اگر از این نقطه نظر هم باشد که دولت ضرر می کند . ضرر نمیکند .

اما از آن طرف فرمودند که مجلس بوالا حضرت یک اعانتی بکند و سلطنت - آباد را بایشان واگذار کند که منزل کنند گمان نمی کنم که ایشان اصلاً برای قبول چنین چیزی حاضر باشند والا حضرت در هر یک از عمارات دولتی هر وقت بخواهند میروند منزل میکنند مثلاً در سلطنت آباد منزل میکنند و گمان نمی کنم از طرف دولت یا مجلس برای ایشان محظوری باشد عمارات دولتی است ایشان هم ولیعهد مملکت هستند میروند در آنجا منزل می کنند .

خوب این خیلی تماشاغی است که می فرمایند باز دیده اند صد هزار تومان خرج تعمیر آنست عمارتی که صد هزار تومان خرج تعمیر داشته باشد یعنی برای تعمیر یک خرابی هائی که در آن عمارت پیدا شده صد هزار تومان باید خرج کرد تا آن خرابیها اصلاح شود آنوقت همچو عمارتی چند قیمت دارد؟

در صورتیکه همچو باغ هائی که تخمین زده اند اگر الان درخت های آنجا بریزند یک مقدار گرانی قیمت دارد و نیز آتیهائی دارد که صورت آن نزد بنده است بملاره املاکی که اجاره داده شده و میشود آن وقت اینها را بگوئیم که اگر بمزایده گذارده شود دولت ضرر میکند و شصت و هشت هزار تومان قیمت ندارد میفرمایند عایدی ندارد ولی خرج دارد البته با این ترتیبی که فعلاً خالصجات ما اداره میشود همیشه همینطور است و نه تنها منحصر بهمین است بلکه همه خالصجات که داریم عایدی ندارد ولی خرج دارد آن قسمت از خالصجات که ملک نیست عمارت نیست وقتی نگاه می کنیم می بینیم شصت تومان مستقیم خرج دارد و هفتصد تومان عایدی و باز این زیادی هم بطور غیر مستقیم خرج همان خالصه میشود .

این يك صورتی است که از عایدات سلطنت آباد واقعه سیه بکنند از نمایندگان محترم که اطلاع داشته اند به بنده داده اند که خلاصه جمع مبلغ گویا شصت هزار تومان و هفتصد هزار تومان گفته باشم اجاره آب و اراضی که فعلاً به بلدی و غیره اجاره داده میشود بیست و یک هزار و سیصد و سی تومان اجاره آنها است حالا البته خواهند گفت اشتباه کرده اند و این

خلاف واقع است و این را تکذیب میکنند از روی ماخذ آب معین کرده اند که چه مقدار آب خصوصاً در سال هائی مثل امسال و سالهای گذشته که چقدر اجاره دارد و طاقی بیست تومان چهل تومان یا شانه روزی چهل تومان معین کرده اند و با فاضل اجاره اراضی که اینجا نوشته اند .

اگر می گویند کمتر از این دارد بنده میگویم يك ملكی که مطابق همین ملک باشد از حیث آب و زمین در اطراف طهران می آید مقایسه میکنم اگر دیدیم بقدر اینها عمل ندارد آنوقت وزارت مالیه مشغول میشود که چرا اینجا را نتوانسته است اداره کند که این قدر ضرر داشته باشد يك ملكی مثل سلطنت آباد را از خارج می آید می سنجیم مثلاً با یافت آباد حضرت والا شاهزاده عبدالعسین میرزا به بنیم عایدی آن چیست؟

می سنجیم آبش را با آب سلطنت - آباد آنوقت به بنیم آیا بقدر آن حاصل دارد یا نه؟ اگر دارد پس اینکه میگویند ضرر دارد و عایدی ندارد صحیح نیست و اگر ندارد ضرر دارد میگویم دولت و وزارت مالیه مشغول است که نمیتواند آنجا را اداره کند که بدولت ضرر وارد میشود و همان عقیده بنده میشود که باید اینها را باشخصی داد در صورتی که يك عده هستند طلب کار هستند و باستی دولت برای مطالبات آنها فکری نمایند لافل آتیهائی که یکسال ونیم در مجلس متحصن هستند این اقتضاح را از مجلس بیرون ببرند و خارج شوند خوب است برای این مسئله يك مرتبه يك ترتیبی بدهند که هم تکلیف سایر طلب کارها معلوم شود و هم والا حضرت بطلب حقه خودشان برسند والا بنده مخالف با اینکه طلب والا حضرت داده شود و مخالف با اینکه این املاک بقیمت عاده بوالا حضرت واگذار شود نیست و گمان نمیکنم خود ایشان هم این نظریه که اینجا اظهار شده که مجلس بدون هیچ عوض بایشان واگذار کند پذیرند بملاره بنده مخالفم چون این سابقه میشود که بعد از این با اصطلاح آقای مدرس ذات البعد پیدا خواهد کرد آنوقت هر عمارت دولتی را مجلس تصویب بکنند که بوالا حضرت یا بنیر والا حضرت یا بهر کس که توانست يك اکثریتی در مجلس ایجاد کنند و واگذار شود .

بنده از این جهت مخالفم و باین ماده رای نخواهم داد و هم چنین بماده دوم که مجلس تکلیف معین میکند که وزارت مالیه شصت و هشت هزار تومان از طلب والا - حضرت را ضبط کند این مطابق کدام يك از اصول قانونی است که مجلس رای بدهد طلب دیگری را وزارت مالیه ضبط کند مگر مجلس قیم والا حضرت است که رای بدهد طلب والا حضرت را بیست هزار

تومان بدهند شصت و هشت هزار تومانش را ندهند بنابر این بنده هیچ نمی توانم با طرز تنظیم این لایحه و اصل موضوع موافقت کنم .

وزیر مالیه - بنده تعجب میکنم که آقای آقا میرزا شهاب خودشان عضو کمیسیون بوده هستند و اگر چه هم آقایان نمایندگان مطالب را باید بدانند ایشان بخصوص باید بدانند و بکلی مخالف آنچه قانون حکم میکند فرمایش میکنند خیر وزارت مالیه حق ندارد طلب والا حضرت را بپردازد .

بجهت اینکه وزارت مالیه حق دارد فقط مخارجی را که مجلس شورای ملی برای يك سال معین تصویب میکند مطابق مقررات قانون محاسبات عمومی در طرف يك مدت معینی بپردازد و اگر آن مدت منقضی شد دیگر وزارت مالیه حق ندارد بدهد و اگر بدهد مسؤول خواهد بود و اگر بخواهد بدهد باید با تصویب مجلس شورای ملی باشد .

این طلب هائی هم که می فرمایند اسباب افتخار شده و مردم در مجلس شورای ملی متحصن شده اند بنده عرض میکنم وزارت مالیه تقصیر ندارد .

این طلبها اولاً طلب کهنه مال سنوات قبل است که چهار سال و پنج سال تا بیست سال است ام وزارت مالیه نمیتواند اینها را بدهد مگر اینکه مجلس شورای ملی تصویب کند لایحه پرداخت طلب های مردم که البته باید پرداخت وقتی بمجلس شورای ملی آمد و مطرح شد .

البته آقایان نمایندگان رای خواهند داد سایرین که انصاف دارند و می گویند باید طلب مردم را داد البته رای خواهند داد .

آن لایحه مدتهاست بمجلس آمده و در کمیسیونهای مجلس تحت نظر است و بمجلس هم خواهد آمد و انشاءالله بمجلس هم رای خواهد داد بدهم دولت مجاز خواهد بود آنها را بدهد و مجلس هم نسبت بطلب والا حضرت تبیض نمی کند این را هم عرض میکنم که اشتباه نشود

بنده هیچ لفظ اعانه اینجا نگفتم البته این لفظ صحیح نیست که نسبت بوالا حضرت گفته شود بلکه عرض کردم هیچ عیبی ندارد که والا حضرت هم يك منزل و مکانی داشته باشد دولت اینطور مصلحت دانسته است

حالا مجلس شورای ملی آزاد و مختار است ممکن است مصلحت نداند

ممکن است مصلحت بداند

ممکن است اینجا را مصلحت نداند و جای يك از اصول قانونی است که مجلس رای بدهد طلب دیگری را وزارت مالیه ضبط کند مگر مجلس قیم والا حضرت است که رای بدهد طلب والا حضرت را بیست هزار

برای دیگران بنده عرض می کنم این سابقه نمیشود و بموجب قانون اساسی وقتی می خواهند ملک دولت را بدیگری منتقل بکنند باید از مجلس شورای ملی اجازه بگیرند مجلس شورای ملی هم مجاز است که اجازه بدهد باندند .

البته اگر مصلحت و مقتضی دانست و دید صرفه دولت در اوست اجازه میدهد و اگر مقتضی ندانست اجازه نمیدهد هیچ سابقه هم نمیشود امروز رای میدهند این را بدهند فردا رای نمیدهند یا امروز رای میدهند که این را ندهند فردا رای میدهند که بدهند پس هر رأیی که شما اینجا میدهند يك سابقه است متهی سابقه است که الزام نمیکند شمارا که حتماً رای بدهید بالاخره این صحبت هائی هم که نسبت به عایدات و قیمت آنها می شود بنده عرض میکنم آنها يك چیز هائی نیست که بنده بخواهم داخل مذاکره آنها بشوم البته وقتی که آنجا را رسماً تقویم میکنند پیش از اینها تقویم میشود ولی مشتری پیدا نمیشود که سلطنت آباد را بیشتر از اینها بخرد

اما مقایسه با یافت آباد مقایسه مع الفارق است یافت آباد ملك است و حاصل بده است و وزارت دارد

ولی سلطنت آباد باغ و عمارت است و حاصل نمیدهد و اگر درخت هایش را هم بردارند آنوقت زمین کم تر عرض میشود بالاخره مطلب اینست که ما طلب والا حضرت را نمی بردازیم والا حضرت خودشان صرف نظر کرده اند رای هم ندیدیم دیگر وزارت مالیه این را نخواهد پرداخت عجلتاً موضوع بحث این است که می خواهیم

ولی سلطنت آباد را بملکیت والا حضرت واگذار کنیم مجلس هم مختار است هر طور میخواهد رای میدهد .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

رئیس - پیشنهاد آقای از باب قرائت می شود .

(شرح آتی خوانده شد)

بنده این اصلاح را پیشنهاد میکنم که قبل از کلمه ولیعهد اسم برده شود محمد حسن میرزا ولیعهد

مخبر - بنده از طرف کمیسیون قبول می کنم .

رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب (اینطور خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که در ماده اول فید شود مادام العمر .

آقا سید یعقوب - این پیشنهاد را بنده کردم برای خاطر اینکه آقایان اجازه بفرمایند که بنده مسائل را در حضور وزیر مالیه عرض کنم که بنده هم داخل اکثریت هستم و در تمام دوره نسبت بدولت اعتماد

داشته ام و در تمام دوره هم نسبت بمخارج مخالف بوده ام .

حالا بنده که آقا سید یعقوب در اقلیت است خیر بنده در اقلیت نیستم بنده طرف دار دولت هستم طرفدار وزیران هم هستم در دوره چهارم هم جزء اکثریت بودم و با دولت موافق بودم در این دوره هم از اول مجلس تا کنون با آقای رئیس - الوزراء اعتماد داشته ام فقط با بعضی از وزراء گاهی هم مخالف بودم گاهی مخالف نبودم اما نسبت به رئیس الوزراء همیشه اعتماد داشته ام و در تمام لوایح مالی که اینجا آمده است شهادت دوسه و تمام صورت مجلس ها مخالف بوده ام چرا

برای اینکه بنده يك سید يك لا قبا هستم نمیتوانم يك مرتبه دو کورور به بخشم .

یک نفر از نمایندگان - حالا اینطور نیست .

آقا سید یعقوب - خیر بنده حالا هم منظور هستم از آنهم بدترم سه چهار جریب زمین هم ندارم بنده مخالفم که يك دهنه مجلس شورای ملی بیاید و بيك قیام و قعود دو کورور را بخشد

در صورتیکه در این مجلس لایحه تقدیم می شود که ده هزار تومان داده شود برای خشک شدن بناهای شهریار در وزارت مالیه داد و فریاد بلند می شود که مالیه پول ندارد از کجا بیاورد درهای شهریار بریزند آنوقت ما بیاییم در اینجا این حرف را برنیم .

اما حالا از نقطه نظر این که آقای وزیر مالیه فرمودند که ملت ایران ولیعهدش را مقدس می دانند بنده هم مقدس میدانم بنده هم طرفدار او هستم اینست که بنده پیشنهاد میکنم سکای این باغها را که عبارت از سلطنت آباد و اقدسیه باشد مادام الحیوة واگذار بوالا حضرت اقدس بکنند که هم آنجا آباد میشود و هم از ملکیت دولت خارج نمی شود و هیچ عیبی هم ندارد .

وزیر مالیه - اگر چه شاید این عرض بنده لزومی نداشته باشد ولی معتقد عرض می کنم که ما هیچوقت نمیگوئیم آقای آقا سید یعقوب در اقلیت هستند و ما حمله میکنیم ما هم هیچوقت بایشان حمله نمیکنیم ایشان هم در اکثریت هستند

اما یک چیزی را می خواهم عرض کنم آقایان اینکه در اکثریت هستند بگوئیم می واقعا بوظیفه اکثریت رفتار بکنند و بدولت اعتماد داشته باشند

این است که قبلاً بیایند و با دولت و وزراء صحبت بکنند به بیعت این پیشنهاد عیبش چه بود آیا واقعا اینطوری که ایشان

میفرمایند هست شاید ایشان ما را قانع کردند یا شاید ایشان را قانع میکردیم و این را هم عرض کنم که دو کورور نیست الان هم عرض کردم که اگر تقویم کنند بیش از شصت هزار تومان است اما دو کورور قیمت ندارد نیم کورور هم قیمت ندارد که آقا میفرمایند بيك قیام و قعود دو کورور مال دولت را بیخشیم .

اما اینکه فرمودند مادام الحیوة یکی از آقایان که گویا آقای آقا میرزا شهاب بودند يك فرمایشی فرمودند که صحیح بود ایشان فرمودند که اگر والا حضرت بخواهند منزل بیلاقی بایشان داده شود هیچ مانعی ندارد هر يك از قصور ملطنتی که مغل است بایشان بدهند ولی منظور این نبود بلکه منظور این بود که ملک شخصی ایشان باشد که ایشان در آنجا مخارجی بکنند و آنجا را آباد کنند که تمجیل بر دولت نباشد اگر فقط مادام الحیوة باشد ایشان چه داعی دارند این کار را بکنند ایشان نمیتوانند هر وقت بخواهند در این عمارات زندگی کنند

رئیس - رای میگیریم قابل توجه بودن پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب آقایان که موافقت قیام نمایند (عده برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد - پیشنهاد آقای آقا سید ابراهیم ضیاء (شرح ذیل خوانده شد)

حقیر پیشنهاد می نمایم که خبر کمیسیون بودجه راجع به بر گذاری سلطنت آباد بوالا حضرت ولایت عهد از دستور امروز خارج شود .

آقا سید ابراهیم ضیاء - اینجا بعضی از آقایان اظهار میفرمایند که مطالبات والا حضرت ولایت عهد اساس قانونی دارد در صورتی که بنده درست اطلاع ندارم که این قانون کی وضع شده و چه وقت بصوب مجلس رسیده است که دارای اساس قانونی است بملاره همانطور که آقای حکمت هم تذکر دادند این لایحه که لان مطرح است مشمول ماده ۲۳ قانون محاسبات عمومی است و ما الان داریم برخلاف این ماده رای می دهیم اصل ماده را قرائت می کنم .

(ماده ۲۳ تمام معاملات دولتی از مطالبات معوقه مردم موقوف بمانند افشار - وقتی که يك موسسه با تجار تجانه در پرداخت مطالبات مردم تسامح ورزید بدیهی است که طلبکارها همیشه در صد وصول طلب خود برمی آیند از این لایحه بنده همچو استنباط می کنم که صندوق دولت بکلی خالی و هیچ چیزی در آن نیست لیکن کسی که می تواند زودتر طلب بگذردی بیشتر از این اطلاع داشته باشند بنده هم برای اینکه در جلسه گذشته حاضر نبودم نقاضاً کردم که مذاکرات کافی نباشد و قریباً بیشتر صحبت شود که هر کس

بماند چطور باید رای بدهد این است که بنده پیشنهاد کردم از دستور امروز خارج شود برای اینکه بیشتر تحت مطالعه در آید و هر کس بماند بچه رای میدهد .

مخبر - گویا در عرض بنده که در جواب آقای حکمت عرض کردم توجه نفرمودند و اگر توجه میفرمودند و مرتبه این اشکال پیش نمی آمد

زیرا عرض کردم این ماده برای معاملات است که وزارت مالیه بدون رای مجلس می کند

ولی يك چیزی را که بمجلس پیشنهاد میکنم این دیگر مربوط بآن ماده نیست این مربوط برای مجلس است

مجلس می تواند این لایحه که دولت پیشنهاد کرده قبول یازد کند و هم چنین میتواند رای بدهد که این را بجزای بکنارند یا همین طور که دولت پیشنهاد کرده است عمل کنند اینها يك چیز هائی است که مربوط برای مجلس است و عقیده بنده با آن ماده هیچ اصطلاحی ندارد

اما اینکه فرمودند نمایندگان هیچ مطالعه نکرده اند اگر لایحه را ملاحظه بفرمایند در ۱۲ اردی بهشت لایحه دولت به مجلس تقدیم شده و تاحال تقریباً چهار ماه است و این لایحه هم طرح شده و مابین آقایان نمایندگان توزیع شده

البته هر اس که می خواسته است تحقیقاتی بکند که در صد تحقیق مطلوب بر آید تا بحال تحقیقات کرده است و اگر کسی باشد که تحقیق نکرده باشد گمان میکنم بعد هم نمی تواند تحقیق بکند

رئیس - رای میگیریم قابل توجه بودن پیشنهاد آقای ضیاء آقایانی که موافقت قیام فرمایند (عده قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد آقای افشار (شرح آتی خوانده شد)

بنده پیشنهاد می کنم لایحه شماره ۱۰۶۹ دولت نه مطرح است تا گذشتن لایحه پیشنهادی وزارت مالیه دایر پرداخت مطالبات معوقه مردم موقوف بمانند افشار - وقتی که يك موسسه با تجار تجانه در پرداخت مطالبات مردم تسامح ورزید بدیهی است که طلبکارها همیشه در صد وصول طلب خود برمی آیند از این لایحه بنده همچو استنباط می کنم که صندوق دولت بکلی خالی و هیچ چیزی در آن نیست لیکن کسی که می تواند زودتر طلب بگذردی بیشتر از این اطلاع داشته باشند بنده هم برای اینکه در جلسه گذشته حاضر نبودم نقاضاً کردم که مذاکرات کافی نباشد و قریباً بیشتر صحبت شود که هر کس

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۴۰۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۴۰۶

دوره پنجم

همومی دولت که بالغ بر هشت کرویر تومان است تقدیم مقام ریاست شد

والان هم در کمیسیونها مطرح است والا حضرت هم يك طلبی ازدوات دارند والبته باید بطلب خودشان برسند دولت ایران باید بطلب ایشان را بدهد

حلت این که يك عده بیچاره باید در این جا متعصب شده و يك عده دیگری که در اثر طلب داشتن از دولت ورشکست شده اند باید مطالبات آنها پرداخته شود و طلب والا حضرت ولایت عهد که فعلا بیوجه و محتاج باین طلب خودشان نیستند و احتیاج باین وجه ندارند زودتر پرداخته نشود

در ضمن مذاکرات آقای وزیر مالیه فرمودند این طلب دوسه ساله است و مطالبات دیگران بیست ساله است

بهین دلیل باید طلب دیگران بعد ها داده شود و طلب والا حضرت فعلا داده شود

بنده باین لایحه مخالفم تا اینکه آن لایحه بمجلس بیاید و ایشان هم بطلب خودشان خواهند رسید

وزیر مالیه - بنده تأسف میخورم که گاهی از اوقات عرایض بنده رسوا عرض نمیکند و مطلب مشتبه میشود بنده طلب والا حضرت دوساله است و سایرین بیست ساله است

بنده عرض کردم این طلبهایی که مردم دارند چون متعلق بسنوات قبل است وزارت مالیه برای خودش حق ندارد بدهد و باید از مجلس شورای ملی اجازه و اعتبار بگیرد

میخواهد سه ساله باشد میخواهد بیست ساله تفاوت نمی کند و عرض کردم مایک لایحه تقدیم کردیم برای پرداخت طلب مردم بنحو معینی و هر وقت مجلس رأی داد ما هم اطاعت میکنیم

صندوق دولت هم بجهت الله خالی نیست پراست

اما مطابق يك ترتیبی میتونیم به پردازیم و اگر الان دو کرویر هم در صندوق دولت پول داشته باشیم هیچوقت یکدیگر از طلب سه سال پیش از این هیچ کس را نمیتوانیم پردازیم

مگر این که مجلس شورای ملی تصویب کند ولی در باب طلب میفرمایند والا حضرت هم بیول خودشان برسند عرض کردم والا حضرت سلطنت آباد را نمی گیرند بفروشند بول بکنند برای خودشان و مکرر عرض کردم که والا حضرت خانه و عمارت میفروهند

دولت و مجلس هم موافقت می کنند که

این عمارت را بایشان بدهند حکایت طلبو پول نیست

رئیس - رأی می گیریم بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای افشار آقایی که موافقت قیام فرمایند

(عده قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد آقای زاهدی (بشرح ذیل خوانده شد)

اینجناب پیشنهاد می کند حق آبه دوشان تیه که از قنوات سلطنت آباد داده میشود کمافی السابق داده شود و استثناء از این معامله باشد

تأقصر سلطنتی دوشان تیه خشک و خراب نشود

زاهدی - يك قسمت از این قنوات برای شرب دوشان تیه است دوشان تیه یکی از قصور سلطنتی است و زمستان نشین پادشاه ایران است و گمان میکنم اگر این قنوات را بفروشند آنجا هم خشک میشود و يك قصور دولتی از بین میرود

مخبر - این پیشنهاد را قبول می کنم

رئیس - پیشنهاد آقای شریعت زاده (بشرح ذیل خوانده شد)

اصلاح ماده اول - مجلس شورای ملی بدوات اجازه می دهد که باغ و عمارات سلطنت آباد و اقدسیه و تمام تعلقات آن را در موقعی که دولت پرداخت مطالبات مصدقه اشخاص شروع میکند والا حضرت محمد حسن میرزای ولیعهد بملکیت واگذار و منتقل نماید

شریه زاده بنده شخصاً همان دلایلی که طرفدار مطالبات است اشخاص از دولت هستم بمان دلیل طرفدار تأدیسه مطالبات والا حضرت از دولت هستم ولی در همان حال متقدم که در بعضی از مسائل باید يك قواعد و اصولی در مجلس رعایت شود والبته تصدیق میفرمایند که هیچ دلیلی بنظر نمی رسد که يك فردی بیک عده ای مدیون باشد

ولی بدون وجود جهانی که قانوناً استثناء بکند بطور اختصاصی دیون بعضی را پردازد و مطالبات عده ای را پردازد و برای اینکه مطالبات اشخاص از دولت پرداخته شود دولت يك لایحه تنظیم کرده و البته همان طور هم که آقای وزیر مالیه فرمودند والا حضرت باید يك خانه بیلای داشته باشند و بنده هم موافقم

اما هیچ دلیلی بنظر نمی رسد که معتقد بفوریت لزوم آن الان باشیم زیرا این اقدام برخلاف يك اصولی است که هر مجلسی باید رعایت کند

خوب است عرایض بنده را آقایان درست دقت فرمایند و با کمال مساعدتی که تصمیم دارند نسبت بوالا حضرت بکنند راجع باین قضیه این مسئله را هم در نظر

داشته باشند که يك عده اشخاص ازدولت طلبکار هستند و آنها انتظار دارند که مجلس يك قانون عمومی که در باره طلب کاران اجرا شود وضع کند و هیچ عالتی بنظر نمی رسد که ما آن لایحه عمومی را که از طرف دولت بمجلس رسیده است بتأخیر بیندازیم در صورتیکه بمحض تصویب آن این مسئله هم حل میشود و گمان میکنم اگر این توضیحات بوالا حضرت هم برسد تصدیق خواهند نمود که مرا کمسئولو و اشخاصی که مسئولیتشان از نقطه نظرهای متمدنه زیادتر است باید بیشتر بمسئله تساوی و عدالت در مملکت علاقمند باشند و بنده تصور میکنم که شاید هم رأی داده شود ولی در هیچ جائی هیچ بدکاری بدون هیچ قانونی نمی تواند قبل از آنکه ترتیبی از برای طلبکارهای دیگرش بدهد بالاخص نسیب بیک کسی قرار یابد که آن بکفر بمطالباتش رسد ولی نسبت بدیگران که سالها است در مجلس متعصب هستند و عده شان هم بواسطه همین مسئله ورشکست شده اند و آنها هم ایرانی هستند تکلیفی برایشان معین نشود

بنده از طرفی علاقه والا حضرت را بقصر سلطنت آباد و اقدسیه حفظ کردم یعنی مجلس بدولت اجازه بدهد که این قسمت مخصوص بایشان باشد بنده امبدوارم راجع باین موضوع آقایان نمایندگان وقت و نظر بکنند و تصدیق فرمایند که رای دادن باین لایحه مثل نقض یکی از قواعد مسلمه دنیا است برای اینکه هیچ دلیل ندارد که بنده طلب داشته باشم ممنون بمانند و یکی دیگر بگیرد

امبدوارم که آقایان این توضیحات بنده را خیلی با حسن عقیده تلقی بکنند و در موافقت با توضیحات بنده کمک بکنند

رئیس - آقای حکمت (اجازه)

حکمت - توضیح آقای شریعت زادر در این قسمت گمان میکنم مورد نداشته باشد برای اینکه اگر يك مؤسسه یکجده طلب کار داشته باشد و آن مؤسسه هم لکل ورشکست شده باشد و فقط يك محل داشته باشد البته باید آنرا باین طلبکاران تقسیم نماید ولی دولت ایران که ورشکست نیست و اگر کسی از او مطالباتی دارد البته خواهد پرداخته و تأخر همیشه در این طور موارد هست ولی اگر دولت يك محل مخصوصی داشت و در قابل آنها طلبکار تقسیم نماید

بعلاوه تصدیق می فرمایند که شاید طلب بعضیها هنوز تصدیق نشده باشد و دولت هنوز خودش را بآنها مدیون نداند بنابراین هیچ مانعی ندارد که مطالبات ولایت عهد پرداخته شود و مال سایرین را هم بهمان ترتیب که دولت در نظر گرفته و

لایحه بمجلس آورده است پردازد و اما اینکه فرمودند که والا حضرت شاید احتیاج نداشته باشند بنده عرض میکنم که احتیاج هم دارند مگر چنان هم زیاد است و حقوقشان هم چند ماه است نرسیده است

(همه هم بین نمایندگان - شما که مخالف بودید !!)

باز هم همان عرض خودم را تکرار میکنم که باید معلوماً بزیاده گذاشته و طلب ایشان داده شود و اگر مازادی دارد به دولت برسد

رئیس - رأی میگیریم بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای شریعت زاده آقایانی که موافقت قیام فرمایند

(عده برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد آقای آقا سید یعقوب پیشنهاد جناب عالی راجع بحذف است آقای شوشتری هم همین طور است

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب (بشرح آنی خوانده شد)

بنده پیشنهاد می کنم که ماده اول این نوع اصلاح شود : باغات و قنوات سلطنت آباد بملکیت شخصی الی آخر

رئیس - مقصود اینست که کده عمارات حذف شود؟

آقا سید یعقوب - خیر اقدسیه و منضمات آن باید حذف شود

رئیس - پس کده عمارات را میبایستی نوشته باشید

آقا سید یعقوب - بلی آن را قبول میکنم که کده عمارت نوشته شود اجازه می فرمائید توضیح بدهم

رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - از بیانات آقای وزیر مالیه که اکثریت هم متوجه آن بیانات شد همچو معلوم میشود که والا حضرت محتاج بیک عمارت باشکوهی هستند قصر سلطنت آباد یکی از قصور عالیه آل قاجار است آن قصر را مجلس تقدیم می کند برای سکناي والا حضرت اما اقدسیه و منضمات آنرا تا برسد بیاباغ سرخه حصار بنده مخالفم

خیلی خوب قصر سلطنت آباد و عمارت و باغ و قنوات آن مال والا حضرت باشد و آنجاها را هم آباد بنمایند اما اقدسیه و منضمات برای چیست؟

آنجا يك جای علیحده است که هیچ مربوط بسلطنت آباد نیست حالا آقای حکمت مخالف بودند و موافق شدند بنده نمی فهمم

رئیس - (خطاب بآقای شوشتری) پیشنهاد جناب عالی بعکس این پیشنهاد است در موقع رأی گرفتن بعکس رأی میگیریم قرائت میشود

(پیشنهاد آقای شوشتری بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم ماده اول اینطور

اصلاح شود : سلطنت آباد و منضمات آن حذف شده فقط اقدسیه را بر گذارند

رئیس - ماده اول را تجزیه میکنیم (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده اول - مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد عمارت و باغات و قنوات سلطنت آباد و منضمات آنرا بملکیت شخصی والا حضرت ولیعهد و اگذار و انتقال دهد

رئیس - اسم هم اضافه میشود حاج میرزا عبدالوهاب - آن استثناء هم باید اضافه شود

مخبر - آن استثناء بطور تبصره نوشته شده است

رئیس - رأی گرفته میشود بقسمت اول که قرائت شد

آقایان موافقت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

قسمت دوم (بشرح ذیل قرائت شد)

مجلس شورای ملی بدولت اجازه می دهد عمارت و باغات و قنوات اقدسیه و منضمات آنرا بملکیت شخصی والا حضرت محمد حسن میرزا ولیعهد و اگذار و انتقال دهد

رئیس - رأی میگیریم باین قسمت آقایان موافقت قیام فرمایند

(جمع کثیری برخاستند)

رئیس - تصویب شد

رأی گرفته میشود بجموع هر دو قسمت آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

این ماده پیشنهادی است که از طرف آقای مخبر داده شده است بجای تبصره چون بماده اول رأی گرفته شده است ماده دوم میشود

(ماده مزبوره اینطور خوانده شد)

ماده ۲ - چنانچه حق آبه عمارات سلطنتی معمولاً از قنوات سلطنت آباد داشته است کما فی السابق در ملکیت دولت باقی و باید موافق معمول آب آن نقاط داده شود

رئیس - رأی میگیریم بماده دوم بشرتیبی که قرائت شد

آقایان موافقت قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

ماده سوم (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۳ - وزارت مالیه مکلف است از مطالبات معوقه والا حضرت ولیعهد که جملاً بالغ بهشتاد و هشت هزار و نهصد و نود و شش تومان است مبلغ بیست هزار تومان آن را نقداً پرداخت و بقیه را که معادل شصت و هشت هزار و نهصد و نود و شش تومان است ضبط و از دفتر دیون دولت حذف نماید

رئیس - آقای آقامیرزا شهاب (اجازه)

آقامیرزا شهاب - بنده عرایضی که میکنم از نقطه نظر موافقت یا مخالفت یا حسب و بقض نیست آنچه عقیده دارم و صلاح مملکت را پیش خودم تشخیص داده ام عرض میکنم خواه بر نفع دولت باشد خواه نباشد خواه بر نفع ولایت عهد باشد خواه بر ضرر ایشان

يك قسمت عرایضی در ماده اول کردم که در موقع جواب جواب آنها داده نشد ولی آقای وزیر مالیه فرمودند که تعجب میکنم که ایشان عضو کمیسیون هستند و این حرفها را میزنند بنده عضو کمیسیون بودم و مخصوصاً باین لایحه تقدیمی کمیسیون بودم مخالفم بجهت اینکه آن لایحه که دولت پیشنهاد کرده بود باز يك صورت مشروعی داشت و این لایحه که کمیسیون پیشنهاد کرده ترتیب لایحه دولت را بواسطه حدوث يك اشکالاتی بکلی برهم زده اند

و این لایحه را پیشنهاد کرده اند چون دولت پیشنهاد کرده بود که مجلس شورای ملی اجازه بدهد که سلطنت آباد و اقدسیه و قنوات و منضمات آن بوالا حضرت ولایت عهد در مقابل شصت و هشت هزار و نهصد و چه قدر از مطالبات ایشان واگذار نماید

و در آنجا همین صحبت مزایده شد که هر گاه بخواهند ملکی را بفروشند بایستی بمزایده بکنند آنجا خواستند کلاه شرعی سرش بگذارند و شروع بکنند گفتند این را می بخشیم و آن قسمت مطالبات والا حضرت را نمی دهیم این چیز غریبی است از يك طرف بخشش و از طرف دیگر جلو گرفتن مطالبات مردم

خوب اگر این اصل را قبول کنید تمام مردم میتوانند در وحشت بیفتند و بگویند که مجلس میتواند رأی بدهد که فلان مبلغ از مطالبات فلان آدم ضبط شود

والا حضرت ولیعهد به وجهی این شرحی که اینجان نوشته شده است هشتاد و هشت هزار و نهصد و شصت و شش تومان طلبکار هستند بنده که صورتش را ندیده ام و بکمیسیون بودم هم نیامده است و از این جهت نمی دانم آقایان نمایندگان چه طور رأی میدهند در صورتی که هیچ صورتش را ندیده اند بنده متعجبم فرمودند وزارت مالیه حق ندارد طلب والا حضرت را بدهد ولی فرمودند طلب کهنه راجع بسایر مطالبات فرمودند طلب کهنه معلوم میشود این طلب جدید است و مطالباتی است که از حقوق ایشان باقی مانده است اگر این طور است و این مطالبات یک چیزی است که مجلس تصویب کرده است و دولتها یا نداده اند یا عقب مانده است که گمان نمیکنم محتاج با اجازه مجلس باشد یعنی یک چیزی است که مجلس تصویب کرده و باستانی پرداخته شود اگر يك

مطالباتی است که خارج از مصوبات مجلس است خوب است يك صورتی بدهند که نمایندگان بدانند چه طور رأی میدهند حالا شصت و هشت هزار و فلان قدر از دفتر دیون دولت حذف میکنند و در مقابل بخششی که کرده اند پس خوب است صورتش را بدهند که ما هم بدانیم از چه بابت است اگر از بابت بودجه ولایت عهد است و وزارت مالیه نپرداخته است بدانیم مال کدام سال است والا همین طور نمی شود که مجلس شورای ملی رأی بدهد و طلب ایشان را تصدیق کند در صورتیکه هیچ يك از نمایندگان نمی دانند ایشان چقدر طلب دارند و هیچکدام صورت مطالبات ایشان را ندیده اند و آنوقت هم می خواهند رأی بدهند که وزارت مالیه مجاز است از طلب ایشان شصت و هشت هزار تومان و کسری ضبط کند و ۲۰ هزار تومان هم پردازد بنده از طرف سایر مردم که طلب کار هستند و راهم دارند که مجلس وقتی هم درباره آنها رأی بدهد که وزارت مالیه مکلف است مال آنها را ضبط کند استعدا میکنم در این موضوع يك قدری وقت شود

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بنده در این ماده اجازه نخواسته بودم و در کلیات این لایحه يك موافقت اصولی داشتم موقع را غنیمت شمردم حالا که این لایحه مطرح است در این موضوع صحبت کرده باشم که دولت يك مشت املاکی که بعنوان خالصه است و سالی میلی برای خرج این املاک بر بودجه مملکتی تحمیل میشود

اگر این را در مقابل مستعمرات و شهریه ها بادر مقابل دعای مردم یا بهمان رعایایی که املاک در دست خودشان است و اگذار کنند این بصره و صلاح مملکت است

بنده اطلاعی از طلب والا حضرت ولایت عهد ندارم نمی دانم طلب کار هستند یا نیستند این عمارات دولتی را هم که دهبام نگاه داشتن آن برای مسالی مبالغی ضرر دارد یا خرجش میکنیم یا نمیکیم اگر خرجش نکنیم رو بخرابی میرود اگر خرجش بکنیم تحمیل بر بودجه مملکتی می شود و يك شاهی هم عاید نمیشود من در مجلس چهارم خیال میکنم این جمله را خدمت آقایان عرض کرده باشم که خوب است این املاک را واگذار کنند من باغ فردوس را وقتی که سیه سالار داشت دهبه بودم که میشد شخص در آنجا زندگانی کند امسال که دیدم بکلی يك قسمت عمارتش که خراب شده معلوم شد که دولت تازه آنجا را تحت نظر گرفته که بعد مالک شود هنوز مالک نشده است معلوم می شود هر چه را که دولت مالک می شود خراب می شود

اگر والا حضرت ولایت عهد اینجاها را بخواهد آباد کند من متقدم که هیچ طلب نداشته باشد و اگذار کنند و این يك کار عقلانی است

راجح بطلب ایشان که دولت ضبط کند یا نکند بنده عرضی نداشتم

وزیر مالیه - چون از فرمایشات آقای آقامیرزا شهاب باز دیدم که منظور بنده از عرایضم معلوم نشده مبادر شدم توضیح بدهم

گفتگوی طلب کهنه و اینها نبود و باز تعجب میکنم از آقا که عضو کمیسیون بودم هستند و این فرمایش را می کنند

دوره عمل مالیه که سر رفت دیگر مالیه حق ندارد از بابت دوره عمل گذشته چیزی پرداخت کند

این قانون محاسبات عمومی موضوعه همین مجلس شورای ملی است و طلب والا حضرت هم از بابت اعتبارات مصوبه مجلس شورای ملی است

امامان يك دوره های عملی است که منقضی شده (مال چهارینج سال قبل است) مثل همان طلب های دیگران است که از چهارینج سال بیشتر است یا کمتر است تفاوتی نمیکند

ولی مال سال هزار و سیصد و دو را اگر ما چیزی پرداخته باشیم امروز دیگر ما حق نداریم پردازیم مگر مجلس شورای ملی اجازه بدهد والا طلب والا حضرت از بابت همان اعتبارات مصوبه است که همین مجلس شورای ملی در دوره چهارم تصویب کرده و بواسطه اینکه حقوق مردم پرداخته نمی شده است و بسیاری از مردم طلب معوقه دارند

والا حضرت هم طلب معوقه دارند این مبلغ هم از بابت آن هشتاد و نه هزار تومان است

کمیسیون بودم هم از این مسئله خوب اطلاع دارند اگر اعتراضی بکمیسیون بودم است (اگر چه از طرف بنده دفاع لازم نیست)

ولی بنده عرض میکنم کمیسیون بودم کار بدی نکردم انده منتهی آن منظوری را که دولت داشته است کمیسیون بودم بابتک مطلب بهتری ادا کرده است و تفاوتی در مطلب پیدا نمیشود

جمعی از نمایندگان مذاکرات کافی است

آقا سید یعقوب - بنده پیشنهادی تقدیم کردم (پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب (بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم در ماده دوم عوض کده نقداً نوشته شود در موقع پرداخت حقوق معوقه کلبه وزارتخانه ها پرداخته الخ

رئیس- آقای آقا سید یعقوب (اجازه)
 آقا سید یعقوب - در اینجا آقای وزیر مسالیه تصدیق کردند که این طلب هم معوقه است و مجلس شورای ملی هم تصویب کرده است که مطالبات معوقه داده شود این مطلب هم معوقه است ما مخصوصاً در نظر داریم که در وزارتخانه هایك طبقانی هستند يك طبقات ضعفاي دارند و يك طبقات اغنيا .
 طبقات اغنيا آن مدير كلكهاستند كه حقوق های گزاف میگیرند وضع آنهاي هستند كه سی تومان سی و پنج تومان حقوق دارند .
 این طبقات در وزارتخانه ها حقوقشان باقی مانده عرض میکنم حالا كه دولت تصمیم دارد كه مطابق تصویب مجلس - شورای ملی حقوق معوقه را بپردازد این بیست هزار تومان هم در جزء پرداخت حقوق معوقه تمام ملت و تمام كاركنان وزارتخانه ها بپردازد .
 رئیس- آقای تدین
 تدین- بیانات مخالفت آیز زیاد مكرر شده است بانتهی عبارت و الفاظ و جواب آقایان هم داده شده است و بنده فقط از نظریك حملاتی كه متأسفانه بعضی اعضاء كمیسیون بودجه بكمیسیون بودجه كردند میخواهم دفاع كنم .
 این يك فرمول تازه است كه پیدا شده است كه حمله بشود بيك كمیسیونی كه خودشان عضو آن كمیسیون هستند خوب وقتی كه مخالف هستند ممكنست بگویند من در كمیسیون بودجه مخالف بودم .
 حالا هم مخالفم و بالاخره در مرتفع ترین جاهای دنیا می ایستم و اعلام میکنم كه من مخالف ولی نباید بيك عده از رفقای خودتان حمله كنند آن هم حملات بی مورد .
 آقای میرزا شهاب باید بدانند كه كمیسیون بودجه كمیسیون مثبت و عملی است جنبه منفی هیچ ندارد و اگر بخواید جنبه منفی اهمیت بدهد يك قدم نمیتواند بردارد و اینکه می فرماید صورت جزع را ندیده ام و باید ببینم .
 اولاً كمیسیون اكثریتش حاكیست اگر اكثریت كمیسیون نانیاً حالا موقع جزع خواستن نیست زیرا كمال اطمینان بمیسیون امریكائی هست كه منتهای دقت را میکنند در پرداخت وجوه دولت هم طرف اعتماد است
 رئیس- آقا يك قدری از مطلب خارج شدید
 تدین- خوب بنده عرض كردم بیانات آقا سید یعقوب حمل بر همان جنبه منفی است دولت و رشكست نشده است يك قدر نماینده نباید همچو حرفی بزند مطالبات دولت باید داده شود نهایت سیاست دولت

اقتضا کرده است كه این پیشنهاد را بكنند اگر موافق دولت هستید رأی بدهید والا رأی ندهید
 رئیس- آقایانی كه پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب را تصویب می كنند قیام فرمایند .
 (كسی قیام نکرد)
 رئیس- قابل توجه نشد پیشنهاد آقای میرزا شهاب
 (بشرح ذیل فرات شد)
 بنده ماده سوم را بطریق ذیل پیشنهاد می كنم وزارت مالیه مكلف است مبلغ بیست هزار تومان در عرض كلیه مطالبات معوقه والا حضرت ولایت عهد در ضمن بودجه سال جاری پرداخت نماید
 رئیس- آقای آقا میرزا شهاب (اجازه)
 آقا میرزا شهاب- بنده قبل از اینكه در پیشنهاد خود توضیح بدهم عرض میکنم كه آقای تدین حق ندارند كه بمن حمله بكنند كمیسیون بودجه برای همین است كه آنچه را كه نا حق دانست رأی ندهد نه این كه بگویند كمیسیون بودجه مثبت است خیر كمیسیون بودجه منفی است
 زیرا اگر مثبت بود همان پیش نهاد دولت مجرا میشد كه كمیسیون بودجه برای این است كه هر چه را كه دید دولت زیادی پیش نهاد کرده است حذف كند و در امورات دولت كمیسیون بودجه مثبت بود همان پیش نهاد دولت مجرا میشد كه كمیسیون بودجه برای این است كه هر چه را كه دید دولت زیادی پیش نهاد کرده است حذف كند و در امورات دولت كمیسیون بودجه مثبت بود همان پیش نهاد دولت مجرا میشد
 دقت كند یعنی چه من بگویم صورت جزع را ندیده ام ما در این قسمت همین طوری كه عرض كردم مخالفم كه وزارت مالیه مطالبات کسی را ضبط كند
 پس حالا كه بنا است بیست هزار تومان بوالا حضرت پرداخت شود پیش نهاد كردم كه در عرض كلیه طلب ایشان مجلس تصویب كند كه وزارت مالیه يك مكلف است بیست هزار تومان بایشان پرداخت نماید
 دیگر فلان مبلغ را ضبط نماید بكلی مخالفم
 زیرا این اساس حقوق مردم را بكلی از بین می برد و متزلزل میکند هر وقت مجلس خواست رأی بدهد حقوق مردم را ضبط كند این مخالف با هر رویه است
 مغیر - اساساً در كمیسیون بودجه هم وقت آقایان اعضاء كمیسیون هر صورتی را میتوانند بخواهند و از طرف دولت هم صورت داده شده چنانكه این سابقه در كمیسیون خیلی هست و آن نوشنجانی كه خواسته اند از طرف كمیسیون بدولت تند كرده شده است
 سلیمان میرزا - بنده همین صورت را خواسته ام
 آقا میرزا شهاب - بمن ندادند مغیر - و اما این مسئله كه آقای آقا

میرزا شهاب فرمودند این مطلب در مجلس هم سابقه دارد خیلی از شهریه ها و مستمریات هست كه مجلس ضبط کرده است .
 این يك چیزی نیست كه تازه مجلس آمده باشد كه ایشان مخالفت میکنند این ممولست كه دولت يك طرفی را ضبط میکند و يك طرفی را می دهد حالا بموجب يك ماده دیگر پیش نهاد کرده است كه بیست هزار تومان داده شود بقیه اش هم ضبط شود .
 رئیس- پیش نهاد شده است تنفس داده شود .
 آقایانی كه تصویب میکنند قیام فرمایند .
 (عده قلیلی قیام نمودند)
 رئیس- تصویب نشد
 (در این موقع چند نفر از آقایان نمایندگان از مجلس خارج شدند)
 رئیس- چون عده برای رأی گرفتن کافی نیست چند دقیقه تنفس داده می شود
 (در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشكيل گردید)
 رئیس- باید رأی بگیریم بقابل توجه بودن پیش نهاد آقای آقا میرزا شهاب مجدداً قرائت می شود
 (بشرح سابق خوانده شد)
 رئیس- رأی می گیریم پیش نهاد آقای آقا میرزا شهاب آقایانی كه قابل توجه می دانند قیام فرمایند
 (عده قلیلی قیام نمودند)
 رئیس- قابل توجه نشد رأی میگیریم باده سوم آقایان موافقین قیام فرمایند
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس- تصویب شد . مذاكرات راجع بكلیات است . در كلیات مخالفتی نیست .
 (گفتند - خیر)
 رئیس- رأی میگیریم باده با ورقه آقایان موافقین ورقه سفید والا كجود خیر انداد .
 (اخذ و استخراج آراء بعمل آمده نتیجه بطریق ذیل حاصل شد)
 موافقین آقایان : میرزا محمد خان معظمی . حاج میرزا عبدالوهاب - فتح الله میرزا هرمزی . میرزا سید احمد خان اعتبار . جهانشاهی . خواجوی . اسمعیل خان اسانلو . مفتی . میرزا محمود خان وحید . تدین . دكتر حسین خان بهرامی . محمدولی خان اسدی .
 میرزا محمد حسین صدرائی . میرزا سلیم خان ایزدی . حاج میرزا علی رضاقمی . میرزا احمد خان اكخر . میرزا بدالله خان . میرزا جواد خان خوئی . میرزا حبیب الله خان كمالوند .
 میرزا احمد خان اتابكي . سید عبدالعلی

میرزائی . حاج آقا رضا رفیع . میرزا ابومصی خان عدلی . حبیب الله خان شادلو . مرضی قلی خان بیات . میرزا محمد تقی بهار . عباس میرزا فروروز . آقا میرزا . اسمعیل وکیل میرزا صادق خان اكبر .
 حاج حسن آقا ملك . میرزا حسن مستوفی . ابوالحسن خان بیرنیا . میرزا حسین خان اسفندیاری . حسنعلی خان فرمند . میرزا علی خان حصیبي . ذوالقدر . میرزا رضا خان حكمت . میرزا عبدالعزیز صدر . میرزا حسین خان دادگر .
 از باب كیفیت و لطف الله خان تقوایی . سید ابوالفتح علوی . آقا سید مصطفی بهبهانی . سیف الله خان اسکندری . آقا شیخ هادی طاهری . سید كاظم یزدی . سید حسنخان زعیم . حاج میرزا یحیی دولت آبادی . حیدر قلی میرزا حشمتی . محمدولی میرزا هایم . آقا شیخ محمدعلی طهرانی . دكتر امیر خان اعلی . میرزا سید احمد احتشام سلطان ابراهیم خان انجمی . كی استوان . آقا میرزا محمدخان مصدق . آقا شیخ جلال الدین . شاهزاده محمد هاشم میرزا حاج آقا اسمعیل عراقی . میرزا حسن خان بیرنیا . سید حسن اجاق . میرزا حسین خان علایی .
 اسمعیل خان قشقائی . آقا سید اسمعیل ملایری . میرزا علی رضا ضیاء حائریزاده عظیمی . فرج الله خان آصف . حاج سید عبدالعلی دیبا .
 مخالفین آقایان : آقا میرزا شهاب الدین . ناصر ندامانی . میرزا احمد خان شریعت زاده . سید محمدعلی شوشتری . سلیمان میرزا سید ابراهیم ضیاء
 رئیس- عده حضار هشاد و نه باهفتاد و يك رأی تصویب شد .
 وزیر مالیه - چند فقره لایحه قانونی تقدیم مجلس شورای ملی میکنم . یکی راجع بابعاتبار برای انتخابات دوره آتی و یکی هم راجع بيك ملكی است كه مصلحت دیده شده كه در ازاء مبلغی بيك كسی واگذار شود یکی هم وظیفه ای ایست برای ورثه محمود آقا خان سرتیب كه در راه آزادی خیلی خدمت کرده یکی هم اعتباری است كه برای تعمیر انابیه در سنوات گذشته بود و چون دوره عمل منقضی شده و حالا وزارت مالیه نمیتواند آن اعتبار را خرج كند حالا اجازه از مجلس میخواهیم كه خرج كنیم .
 رئیس- چند فقره خبر از كمیسیون عرایض رسیده كه باید تكلیفش معلوم شود قرائت میشود و رأی میگیریم
 (بشرح آتی قرائت شد)
 آقای آقا سید اسمعیل شیخ الاسلام نماینده محترم ولایات ثلاث نظر بمنزله فرزندشان بارو باو بملاوا انجام امور شخصی دو ماهه مرخصی خواسته اند كمیسیون این مرخصی را از ۲۷ مهر ماه ابتدای آن

را تعیین نموده تصویب نمایند .
 رئیس- آقایانی كه مرخصی دو ماهه آقای سید اسمعیل را تصویب میکنند قیام فرمایند .
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس- تصویب شد .
 آقای دكتر ضیائی نماینده محترم بواسطه فوت یکی از كسان ایشان و سرپرستی صغار آن مرحوم تقاضای ۳ ماهه مرخصی از روز حرکت کرده اند كمیسیون مندر ایشان را موجه دانسته این مرخصی ۳ ماهه را از روز حرکت تصویب مینماید .
 رئیس- آقایانی كه مرخصی ۳ ماهه آقای دكتر ضیائی را تصویب میکنند قیام فرمایند .
 (اكثر برخاستند)
 رئیس- تصویب شد .
 آقای دكتر احتشام نماینده محترم برای تنظیم امور شخصی و مرخصی داری تقاضای دو ماهه مرخصی نموده اند كمیسیون فقط چهل روز مرخصی را برای معزی الیه تصویب مینماید كه از روز بیستم مهر ماه محسوب شود .
 آقایانی كه مرخصی چهل روزه آقای دكتر احتشام را تصویب میکنند قیام فرمایند .
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس- تصویب شد .
 آقای باستانی نماینده محترم بعد از فراهم شدن وسائل و وسائل نقلیه از سمنان بظاهران ده روز غیبت داشته اند كمیسیون عذر معزی الیه را موجه دانسته از اول شهریور ماه لغایت ده روز غیبت ایشان را با اجازه محسوب و تصویب مینماید .
 رئیس- آقایانی كه مرخصی ده روزه آقای باستانی را تصویب میکنند قیام فرمایند .
 (اغلب برخاستند)
 رئیس- تصویب شد .
 آقای سید ابراهیم ضیاء نماینده محترم نظر بكسالت والده شان دو ماهه مرخصی خواسته اند كه از روز اول شهریور ماه محسوب شود كمیسیون این مرخصی را تصویب می نماید .
 رئیس- آقای حائری زاده (اجازه)
 حائری زاده- بنده میخواهم در مسائل شخصی كه با شخص بر می خورد مرضی کرده باشم ولی میترسم در اثر این اجازه های مرخصی آخر كم كم كار بجائی برسد كه مجلس را از اكثریت بیندازند و آخر مجلس هم بدیهی است انتخابات با بودن خود مجلس بجزریان خواهد افتاد پس نباید مجلس را تعطیل كرد ممكنست بنده هم برای حوزه انتخابیه ام خواسته باشم بروم پس آقایان اعضاء كمیسیون عرایض و مرخصی خوبست فكري بكنند كه مجلس هم تعطیل

نشود و آقایانی هم كه كسالت دارند یا قضایای مهمی دارند مرخصی بگیرند
 رئیس- آقای ضیاء (اجازه)
 ضیاء - فقط میخواستم عرض كنم از این دو ماه مرخصی چنانكه بكمیسیون عرایض هم عرض شد بیست و دو روز را استفاده کرده ام و بقیه حالا لازم نیست اگر بعد لازم شد اجازه میخواهم
 رئیس- رأی می گیریم برخصی بیست و دو روزه آقای ضیاء آقایان موافقین قیام فرمایند .
 (اغاب قیام نمودند)
 رئیس- تصویب شد . پیشنهاد آقای رضوی قرائت میشود
 (بشرح ذیل خوانده شد)
 چون وضع ارزاق بد و محل نگرانی آقایان نمایندگان است پیشنهاد میکنم كه كمیسیون شش نفری از مجلس شورای ملی انتخاب كند كه رسیدگی بقضیه کرده و كمك بدارد ارزاق باشد .
 رئیس- آقای رضوی (اجازه)
 رضوی- عرض میکنم این مسئله از طرف بعضی از آقایان نمایندگان هم در مجلس طرح میشود و مجلس را معطل می كند و همه هم حق دارند من جمله بنده هم امر و عرض كردم لهذا برای اینکه باین نوع مذاكرات خانم داده شود پیشنهاد شد كمیسیونی با اطلاع دولت تشكيل شود اگر آقایان نمایندگان نظری دارند بآن كمیسیون بگویند و آن كمیسیون با دولت مشورت كند و يك اقدامی بكنند كه فقط سر تا سر ملكت را نگیرد .
 رئیس- آقای طهرانی (اجازه)
 طهرانی- بنده تعجب میکنم از آقا كه يك چنین پیشنهادی بمجلس كردند و در واقع وظیفه قوه مجریه را بهیئت مقننه واگذار میکنند و مسئولیت ارزاق كه متوجه بدولتست و دولت مكلفست برای تمام ایرانی هادر هر نقطه از نقاط كه هستند ارزاق تهیه كند ما نباید مداخله در امر ارزاق كنیم ما باید سؤال كنیم اگر نشد استیضاح كنیم . نه اینکه مداخله كنیم در امر ارزاق وظیفه قانونست حالا ما يك وظیفه دیگری هم می خواهیم برایش معین كنیم آنوقت بر گردیم بدوره استبداد و ارتجاع كه قوه مقننه و مجریه باید یکی باشد .
 پس ما باید سؤال كنیم و اگر اعتراضی داریم اعتراض كنیم و جدا از دولت بخواهیم كه ارزاق ملكت را درست كند والا بنده چه صلاحیتی دارم كه بایم بگویم ارزاق چه شكل است باید دولت ارزاق ملكت را تهیه كند هر وقت دولت تهیه نكرد باید سؤال كرد استیضاح كرد اهمیت ندارد لیكن

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی
 نباید مداخله كنیم در امر ارزاق و مسئولیت را متوجه خودمان كنیم از این جهت بنده مخالفم .
 رئیس- رأی می گیریم پیشنهاد آقای رضوی آقایانی كه تصویب میکنند قیام فرمایند .
 (چند نفری قیام نمودند)
 رئیس- تصویب نشد .
 (پیشنهاد آقای سلطانی بشرح آتی قرائت شد)
 بنده پیشنهاد میکنم كه لایحه قانون میزبان جزء دستور جلسه آتی باشد .
 اول شود .
 جمعی از نمایندگان - صحیحست
 رئیس- مخالفی ندارد .
 (گفتند خیر)
 رئیس- چون روز ۳ شنبه و ۴ شنبه و ۱ شنبه بواسطه روضه خوانی تشكيل جلسه مقدور نخواهد بود اگر تصویب میفرمائید جلسه آتی ۳ شنبه سی و يكم شهریور باشد .
 آقای رضوی
 رضوی- بنده عقیده ام اینست كه روضه در روز ۴ شنبه شروع شود كه جمعه تمام بشود و يكشنبه مجلس دائر شود آقای ارباب هم می گویند من روز شنبه چادر و غیره را جمع آوری میکنم اگر بنا شد روز جمعه تمام شود برای روز يكشنبه تشكيل جلسه مانعی ندارد بی خود نباید مجلس را تعطیل كرد .
 رئیس- رأی می گیریم آقایانی كه تصویب میکنند روز ۳ شنبه باشد قیام فرمایند .
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس- تصویب شد .
 (مجلس ۳ ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)
 رئیس مجلس شورای ملی - حسین بیرنیا منشی - شهاب
 منشی - دكتر احتشام طباطبائی
 جلسه ۱۹۹
 صورت مشروح مجلس سه شنبه سی و يكم شهریور ۱۳۰۴ مطابق سوم ربیع الاول ۱۳۴۴
 مجلس ۳ ساعت قبل از ظهر بریاست آقای حسینخان بیرنیا تشكيل گردید
 صورت مجلس ۱ شنبه بیست و دوم شهریور را آقای آقا میرزا شهاب قرائت نمودند .
 رئیس- آقای آقا سید یعقوب (اجازه)
 آقا سید یعقوب- بنده قبل از دستور عرض دارم .
 رئیس- آقای دولت آبادی (اجازه)